

Mezinárodní dopravní právo

Filip Křepelka

6. lekce

Selhání, průšvihy, zločiny, nehody, tragédie a pojištění

Uvození

- Přímá návaznost na problematiku přepravy jako dopravy pro jiného jako převládajícího druhu dopravy.
- Nicméně též některé dopady pro samotného provozovatele či pro další osoby.
- Právní následky nějakého nežádoucího chování nebo jevu jsou to obecně nejtěžší pro výklad.

Odpovědnost veřejnoprávní a soukromoprávní

Odpovědnost za chování a za výsledek

- Rozlišení
- Správní, profesní (pracovní, licenční) trestní versus soukromoprávní.
- Tj. subjektivní versus objektivní.
- Soukromoprávní odpovědnost za selhání (zavinění).
- Soukromoprávní odpovědnost též ve stanovených případech za (nežádoucí) výsledek bez ohledu na selhání

Návody pro zkoumání právního režimu

- Vyjasnění, zda se jsou zvláštní pravidla pro příslušný druh dopravy, nebo se zcela či podpůrně použijí pravidla obecná.
- Právní či smluvní režim: do jaké míry smluvní režim (smlouva o přepravě, včetně přepravních podmínek dopravce) se může odchýlit od právního režimu (kogentní pravidla).

Neposkytnutí přepravy osob či nákladu

- Odpadnutí spojení po různé důvody.
- Poskytnutí náhradní přepravy?
- Vracení jízdného?
- Odškodňování nepříjemných následků? Pokud vůbec, tak leckdy paušalizace.

Zpoždění přepravy

- Do jaké míry je přípustné?
- Vyšší moc? Co je, co není vyšší moc?
- Nehoda (na trase), stávka, veřejná opatření.
- Možnost sjednání nějakého vyššího standardu?

Ztráta, odcizení či poškození nákladu, zásilky či zavazadla

- Evidence a kontrola uvedených předmětů.
- Informace o obsahu uvedených předmětů.
- Kategorizace podle jednotlivých druhů nákladů (též kvůli bezpečnosti) pro účely zacházení.
- Paušalizace náhrady s ohledem na nedostatek informací.
- Možnost pojištění předmětů. Dopravcem či zákazníkem...

Narušení pořádku a bezpečnosti na palubě

- „Jízda na černo“
- Obtěžování, výtržnosti.
- Krádeže, loupeže, násilnosti.
- Počínání, které ohrožuje bezpečnost provozu
- Možnosti a meze zakročení vůči pachateli na palubě.
- Možnosti či povinnost přerušování dopravy a vysazení.
- Právní postihy včetně zpřísněných.

Ztráta, odcizení, únos dopravního prostředku

- Ztráta dopravních prostředků.
- Odcizení dopravních prostředků.
- Útok na dopravní prostředek (zevnitř, zvenku).
- Únos prostředku – zejména letadlo, loď.
- Vnímané jako zvláště nebezpečné, přísné postihování.
- Otázka jurisdikce ve státních a mimostátních prostorech.

Bezpečnostní kontroly osob a nákladu

- Za účelem předcházení jednotlivých problémů (výše, níže) bezpečnostní kontroly.
- Standardizované v civilní letecké dopravě.
- Postupy při provádění těchto kontrol.
- Propojení s pasovými a celními kontroly (3., resp. 4. lekce)?

Dopravní nehody – předcházení

- Připomenutí pravidel pro cestu, provoz, údržbu vozidel, prověření stavu řidiče apod.
- Slouží předcházení.
- Zjevná opatření.
- Též vybavení a připravenost pro řešení dopravní nehody.

Dopravní nehody – událost

- Připomenutí, jak mohou vypadat drobné či závažné dopravní nehody v jednotlivých druzích dopravy.
- Velmi odlišná závažnost podle vzniklé újmy : od drobné až po obrovskou tragédii.
- Dopady na dopravní prostředek, cestující, posádku, náklad.
- Dopady na dopravní cestu včetně jejího blokování.
- Dopady pro okolí: lidé, majetek, veřejný prostor, životní prostředí.

Nehody v jednotlivých druzích dopravy

- Jednotlivé zvláštnosti:
- Silniční: srážky vozidel, srážky s lidmi, srážky s pevnými objekty.
- Železniční: typicky vykolejení.
- Říční a námořní: ztroskotání.
- Letecká: pád letadla, problematické přistání.

Zjištěné nebezpečné situace, jež však nevedly k újmě.

- Ve vazbě na provoz (4. lekce)
- Soustavné sledování.
- Postihování porušení.
- Přijímání bezpečnostních opatření na základě vyhodnocení.

Dopravní nehody – vyšetřování

- Pro jednotlivé druhy dopravy.
- Zvláštní orgány a procedury.
- Podpůrné použití pravidel pro vyšetření trestných činů.
- Výsledky pro jednotlivá řízení.
- Též pro poučení.
- Zájem veřejnosti / novináři.

Odpovědnost vůči cestujícím, „nákladu“, posádce

- Odpovědnost za újmu na životě / zdraví cestujících
- Odpovědnost za újmu na zboží / majetku.
- Odpovědnost vůči posádce.
- Použitý právní řád.

Odpovědnost za újmu způsobenou veřejnosti

- Podle povahy dopravy
- Odpovědnost za majetkové škody.
- Odpovědnost za škody na cestě.
- Odpovědnost za škody na životech a na zdraví lidí v okolí.
- Odpovědnost za újmu způsobenou životnímu prostředí.

Pojištění I

- Rozlišení jednotlivých druhů pojištění.
- Pojištění odpovědnosti vůči jiných: život / zdraví, majetek, hospodářské škody.
- Pojištění personálu / personálu vůči zaměstnavateli.
- Pojištění vlastních škod: dopravní prostředek, hospodářské škody.

Pojištění II

- Povinné předepsané pojištění.
- Dohled na pojištěním, zda je sjednané.
- Sledování zabezpečení.
- Zabezpečení poškozených v případě selhání pojištění – náhradní fondy.
- Vyřizování pojistných nároků.